

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 77.580/1
van 18 april 2025

avis 77.580/1
du 18 avril 2025

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot wijziging van het
koninklijk besluit van
26 juni 2024 betreffende de
uitvoering van diverse
bepalingen van de wet van
20 november 2022 betreffende
het beheer van bodems
verontreinigd door
radioactieve stoffen'

un projet d'arrêté royal
'modifiant l'arrêté royal du
26 juin 2024 portant exécution
de diverses dispositions de la
loi du 20 novembre 2022
relative à la gestion des sols
contaminés par des substances
radioactives'

Op 21 maart 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 juni 2024 betreffende de uitvoering van diverse bepalingen van de wet van 20 november 2022 betreffende het beheer van bodems verontreinigd door radioactieve stoffen’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 15 april 2025. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Tim CORTHAUT en Annelies D’ESPALLIER, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Eline YOSHIMI, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Lennart NIJS, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Tim CORTHAUT, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 april 2025.

*

Le 21 mars 2025, le Conseil d’État, section de législation, a été invité par le Ministre de la Sécurité et de l’Intérieur à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d’arrêté royal ‘modifiant l’arrêté royal du 26 juin 2024 portant exécution de diverses dispositions de la loi du 20 novembre 2022 relative à la gestion des sols contaminés par des substances radioactives’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 15 avril 2025. La chambre était composée de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre, Tim CORTHAUT et Annelies D’ESPALLIER, conseillers d’État, Bruno PEETERS, assesseur, et Eline YOSHIMI, greffier.

Le rapport a été présenté par Lennart NIJS, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l’avis a été vérifiée sous le contrôle de Tim CORTHAUT, conseiller d’État.

L’avis, dont le texte suit, a été donné le 18 avril 2025.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe om wijzigingen aan te brengen aan het koninklijk besluit van 26 juni 2024 ‘betreffende de uitvoering van diverse bepalingen van de wet van 20 november 2022 betreffende het beheer van bodems verontreinigd door radioactieve stoffen’.

Ten eerste wordt een aantal wijzigingen doorgevoerd over de vereisten voor rechtspersonen om als deskundige in de bodemverontreiniging te worden erkend (artikelen 1, 2, 3 en 14 van het ontwerp).

Daarnaast wordt bepaald dat de saneringsplichtige op ieder ogenblik een aanvraag tot vrijstelling van de saneringsplicht kan indienen bij het Federaal Agentschap voor de Nucleaire Controle (hierna: het Agentschap), en dus ook buiten de termijn van zestig kalenderdagen na de betekening van de aanwijzing als saneringsplichtige bepaald in het vigerende artikel 10, § 1, derde lid, van het koninklijk besluit van 26 juni 2024 (artikel 4 van het ontwerp).

De mogelijkheid om bepaalde documenten in een papieren versie in te dienen, respectievelijk de verplichting voor het Agentschap om deze in een papieren versie ter beschikking te stellen, wordt opgeheven (artikelen 5, 6 en 8 van het ontwerp).

De procedure voor het overleg en het nemen van een beslissing door het Agentschap over de voorgestelde saneringsoptie(s) wordt herwerkt (artikel 7 van het ontwerp). De regeling inzake de kostenraming die de saneringsplichtige dient op te maken ter voorbereiding van het stellen van financiële zekerheden in geval van een geschatte uitvoeringstermijn van de sanering van meer dan vijf jaar of geschatte kostprijs van meer dan tien miljoen euro, wordt gewijzigd (artikelen 9 en 10). Het kader voor de overdracht van een terrein waarvoor nog geen eindverklaring werd afgeleverd en waar nog saneringsactiviteiten of beschermingsmaatregelen, gedekt door een financiële zekerheid, moeten worden uitgevoerd, wordt hervormd (artikel 11).

Tot slot voorziet het ontwerp in een indexering van de retributies vermeld in de bijlage bij het koninklijk besluit van 26 juni 2024 (artikel 12 van het ontwerp), en voert het een nieuwe retributie in voor de beoordeling van een gelijktijdig ingediend verslag van het oriënterend en beschrijvend onderzoek van een saneringsproject dat meer dan vijf jaar zal duren en/of waarvan de kost tien miljoen euro zal overschrijden (artikel 13).

RECHTSGROND

3. Voor het ontwerp wordt rechtsgrond gezocht in de artikelen 6, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 26 en 35 van de wet van 20 november 2022 ‘betreffende het beheer van bodems verontreinigd door radioactieve stoffen’, alsook in de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning (artikel 108 van de Grondwet), gelezen in samenhang met de artikelen 14 en 21 van de wet van 15 april 1994 ‘betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspuitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle’.

Daarover moet het volgende worden opgemerkt.

3.1. In zoverre het ontwerp wijzigingen aanbrengt aan bepalingen die taken toevertrouwen aan het Agentschap, kan daarvoor worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid die de Koning ontleent aan artikel 108 van de Grondwet, gelezen in samenhang met de artikelen 14 en 21 van de wet van 15 april 1994.

3.2. De verwijzingen naar de artikelen van de wet van 20 november 2022 omvatten soms meerdere delegaties, die niet steeds relevant zijn als rechtsgrond voor het ontwerp. De door de gemachtigde bezorgde rechtsgrondentabel identificeert nauwkeuriger op welke specifieke rechtsgronden een beroep wordt gedaan:

[Artikel van het ontwerp]	[Artikel van het koninklijk besluit van 26 juni 2024]	[Artikel van de wet van 20 november 2022]
		Art. 108 Grondwet/ art. 14 en 21 wet van 15 april 1994
1	1	
2	2	
14	3	8
3	7	8
4	10	6, §§ 3 en 4
5	13	9, § 4
6	17	12
7	18	12
8	20	15
9	24	26
10	25	26
11	31	10, § 6
12	32	6, § 3, 8, § 2, 9, § 2, 10, § 5, 11, § 2 en 16, § 5
13	Bijlage 1	6, § 3, 8, § 2, 9, § 2, 10, § 5, 11, § 2 en 16, § 5

Met die meer specifiek vermelde rechtsgronden kan worden ingestemd, onder voorbehoud van wat volgt.

3.2.1. Artikel 5 van het ontwerp wijzigt de in artikel 13, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 26 juni 2024 geregelde indieningswijze van de verslagen van de oriënterende onderzoeken en de beschrijvende onderzoeken. Deze bepaling vindt geen rechtsgrond in artikel 9, § 4, van de wet van 20 november 2022, dat het Agentschap (en dus niet de Koning) machtigt om de nadere technische regels met betrekking tot de *inhoud* van het oriënterend onderzoek te bepalen.

Rechtsgrond voor de ontworpen wijziging aan artikel 13, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 26 juni 2024 wordt daarentegen geboden door artikel 9, § 1, derde lid, van de wet van 20 november 2022, luidens hetwelk de saneringsplichtige het oriënterend onderzoek uitvoert overeenkomstig de door de Koning bepaalde procedure en termijnen, en door artikel 11, § 1, eerste lid, van de wet van 20 november 2022, dat de Koning machtigt om de procedure en termijnen te bepalen voor het uitvoeren van het beschrijvend onderzoek.

3.2.2. Artikel 10 van de wet van 20 november 2022 wordt verschillende keren in de rechtsgrondentabel vermeld, in het bijzonder als rechtsgrond voor de artikelen 11 tot 13, maar het ontbreekt in de aanhef.

Artikel 11 van het ontwerp, dat artikel 31 van het koninklijk besluit van 26 juni 2024 wijzigt, vindt echter rechtsgrond in artikel 26, § 3, van de wet van 20 november 2022, luidens hetwelk de Koning de nadere regels met betrekking tot de gevormde financiële zekerheden en liquiditeiten en het toezicht daarop kan bepalen, en niet in artikel 10, § 6, van voormelde wet.¹

De artikelen 12 en 13, die artikel 32 en de bijlage van het koninklijk besluit van 26 juni 2024 wijzigen, vinden wel rechtsgrond in de artikelen 6, § 3, 8, § 2, 9, § 3,² 11, § 2 en 16, § 5, van de wet van 20 november 2022, maar geen rechtsgrond in artikel 10, § 5, van die wet, aangezien de beoogde retributies geen betrekking hebben op de toegang tot het informatieregister of de aflevering van een attest met betrekking tot de mogelijke verontreiniging van de in dat register vermelde terreinen.

Artikel 10 van de wet van 20 november 2022 strekt het ontwerp bijgevolg niet tot rechtsgrond, en wordt terecht niet in de aanhef vermeld.

3.2.3. Omgekeerd wordt artikel 13 van de wet van 20 november 2022 in de aanhef vermeld, maar niet in de rechtsgrondentabel.

Artikel 13 van de wet van 20 november 2022 machtigt de Koning om de procedure en de termijnen voor het overmaken van het gedetailleerd remediëringsproject aan het Agentschap te bepalen. Aangezien die bepaling enkel betrekking heeft op de wijze waarom het

¹ Overeenkomstig artikel 10, § 6, van de wet van 20 november 2022 “zendt de verkoper, de verhuurder, de overdrager of zijn gemachtigde aan de kandidaat-koper, de kandidaat-huurder of de verkrijger het [attest uit het informatieregister over de verontreinigde of mogelijk verontreinigde terreinen] over”, “[v]ooraleer een in het register vermeld terrein te verkopen, te verhuren of over te dragen door het vestigen van een zakelijk of persoonlijk recht op het terrein”. De gemachtigde bevestigde dat artikel 26, § 3, van de wet van 20 november 2022 als rechtsgrond moet worden beschouwd voor artikel 11 van het ontwerp.

² In de rechtsgrondentabel wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 9, § 2, van de wet van 20 november 2022. De machtiging aan de Koning om een retributie vast te stellen voor de beoordeling van het verslag van het oriënterend onderzoek is evenwel vervat in artikel 9, § 3, van voormelde wet.

remediëringsproject aan het Agentschap wordt bezorgd – wat geregeld wordt in artikel 19, § 1, van het koninklijk besluit van 26 juni 2024, dat ongewijzigd blijft – is die bepaling niet relevant voor de andere bepalingen over het remediëringsproject.

Zoals ook in de rechtsgrondentabel aangegeven, vindt artikel 8 van het ontwerp rechtsgrond in artikel 15 van voormelde wet, dat de Koning machtigt om de nadere regels betreffende de procedure van het openbaar onderzoek en adviesverlening met betrekking tot het remediëringsproject vast te stellen.

De gemachtigde gaf niettemin aan dat artikel 13 van de wet van 20 november 2022 volgens hem toch relevant kon zijn voor artikel 9 van het ontwerp. Hoewel het door artikel 9 van het ontwerp gewijzigde artikel 24, § 2, van het koninklijk besluit van 26 juni 2024 bepaalt dat de indiening van de initiële kostenraming geschiedt samen met het indienen van het gedetailleerde remediëringsproject, bevat die ontworpen bepaling geen regeling met betrekking tot de indiening van het remediëringsproject als zodanig, zodat artikel 13 van de wet van 20 november 2022 hier toch geen rechtsgrond voor biedt.

Artikel 13 van de wet van 20 november 2022 strekt het ontwerp niet tot rechtsgrond.

3.2.4. Ten slotte wordt in de aanhef ook ten onrechte verwezen naar artikel 35 van de wet van 20 november 2022.

Artikel 35, tweede lid, van de wet van 20 november 2022 stelt dat de Koning de procedureregels aangaande de administratieve geldboete bepaalt, met inbegrip van de regels met betrekking tot de uitoefening van de rechten van verdediging. Het voorliggende ontwerp wijzigt evenwel niet de artikelen 35 tot 39 van het koninklijk besluit van 26 juni 2024, die betrekking hebben op de administratieve geldboete.

Artikel 35 van de wet van 20 november 2022 strekt het ontwerp bijgevolg niet tot rechtsgrond, zoals de gemachtigde ook bevestigde.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Overeenkomstig opmerkingen 3.2.1 tot 3.2.4, dient het derde lid van de aanhef te worden vervangen door “Gelet op de wet van 20 november 2022 betreffende het beheer van bodems verontreinigd door radioactieve stoffen, artikelen 6, §§ 3 en 4, 8, §§ 1 en 2, 9, §§ 1 en 3, 11, §§ 1 en 2, 12, § 4, 15, 16, § 5, en 26, § 3;”.

Artikel 4

5. Hoewel de wet van 20 november 2022 niet in de weg staat van de beleidskeuze in het ontwerp om de aanvraag tot vrijstelling van de saneringsplicht op ieder ogenblik mogelijk te maken, waar dat nu slechts kan binnen 60 kalenderdagen na de betekening van de aanwijzing als saneringsplichtige, rijst de vraag of die mogelijkheid geen aanleiding kan geven tot

rechtsonzekerheid. De wet van 20 november 2022 maakt immers een onderscheid tussen de saneringsplichtige, die zo snel mogelijk moet worden geïdentificeerd teneinde het saneringsproject te kunnen opstarten en uitvoeren, en de personen die uiteindelijk overeenkomstig de artikelen 7, § 2, en 24, van de wet van 20 november 2022 de aansprakelijkheid zullen dragen voor de door het de saneringsplichtige op diens kosten uitgevoerde project. Door de saneringsplichtige onbeperkt de mogelijkheid te geven om die status te betwisten, dreigt elke wending in de discussie over de uiteindelijke aansprakelijkheid te worden aangegrepen om de saneringsplicht zelf in vraag te stellen, wat niet alleen de vlotte tenuitvoerlegging van de saneringsprojecten kan bemoeilijken – ook al stuit de aanvraag tot vrijstelling de lopende termijnen niet – maar ook telkens weer de in artikel 4 vermelde opeenvolgende alternatieve saneringsplichtigen zal verontrusten, terwijl die in de huidige regeling zeker zijn dat ze niet meer zullen worden aangesproken indien de aanwijzing van de saneringsplichtige niet binnen de voorgeschreven termijn werd betwist.

Daarbij komt nog dat de cumulatieve voorwaarden vermeld in artikel 6, § 1, van de wet van 20 november 2022 voor het verlenen van een vrijstelling statisch zijn en aan de aanwijzing als saneringsplichtige voorafgaan,³ zodat onduidelijk is welke latere evoluties de aangewezen saneringsplichtige alsnog het recht zouden kunnen geven op een vrijstelling. Wel kan het zinvol zijn om in een procedure te voorzien die moet worden gevolgd om met toepassing van artikel 6, § 2, van die wet de saneringsplicht volledig over te dragen op een derde, wat wel zinvol op een latere datum kan gebeuren. Hoewel ook dat geval in de wet als een “vrijstelling” wordt beschouwd, gaat het om een wezenlijk ander situatie dan de initiële aanwijzing van de verkeerde saneringsplichtige. Het verdient aanbeveling die twee gevallen uit elkaar te halen.

Het komt aan de stellers van het ontwerp toe om de draagwijdte van de voorgenomen verruiming van de mogelijkheid om een vrijstelling van de saneringsplicht aan te vragen te heroverwegen in het licht van wat voorafgaat.

Artikel 7

6. Volgens het verslag aan de Koning komt het toe “aan de saneringsplichtige om alternatieve saneringsopties aan te brengen” indien “een verslag met saneringsopties door het Agentschap wordt afgewezen”. Dit blijkt evenwel niet duidelijk uit de tekst van het ontworpen artikel 18 van het koninklijk besluit van 26 juni 2024.

³ De saneringsplichtige is vrijgesteld om tot het saneringsproces over te gaan wanneer hij het bewijs levert dat hij op cumulatieve wijze aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° hij heeft de verontreiniging niet zelf veroorzaakt;

2° hij was niet op de hoogte of behoort niet op de hoogte te zijn van de verontreiniging;

3° de verontreiniging is ontstaan vooraleer hij de hoedanigheid van eigenaar, exploitant of gebruiker kreeg.

Gevraagd of het de bedoeling is dat enkel de saneringsplichtige nieuwe opties zou kunnen aanbrengen – dan wel of ook het Agentschap of andere overheden die betrokken zijn bij het overleg dit zouden kunnen – en binnen welke termijn die nieuwe opties moeten worden voorgesteld, antwoordde de gemachtigde:⁴

“Artikel 12 § 3 van de wet van 20 november 2022 betreffende het beheer van bodems verontreinigd door radioactieve stoffen stelt het volgende:

‘Ingeval de voorgestelde optie wordt geweigerd, is de saneringsplichtige verplicht om, binnen de termijn en volgens de nadere regels vastgesteld door het Agentschap, een verslag voor te leggen met een alternatieve optie die moet worden verantwoord.

Op basis van onder meer dit verslag beslist het Agentschap de voorgestelde optie goed te keuren of legt het aan de saneringsplichtige de meest geschikte optie op. De beslissing van het Agentschap wordt in overleg met alle betrokken bevoegde overheden inzake bodemsanering genomen.

Het Agentschap brengt zijn met redenen omklede beslissing ter kennis van de saneringsplichtige en van alle deelnemers aan het overlegproces.’

Het klopt dat de saneringsplichtigen slechts 1 alternatieve optie kunnen aanbrengen, indien de initiële optie die door hen wordt aangebracht niet wordt aanvaard door het Agentschap. Als deze alternatieve optie eveneens niet wordt aanvaard door het Agentschap, dient het Agentschap een optie op te leggen.

Om hieraan te confirmeren, stellen we voor, het ontworpen artikel 18 als volgt te herformuleren:

‘Artikel 18

§ 1

Het Agentschap maakt een afschrift van het in artikel 12, § 2 van de Wet bedoelde verslag, voor advies over aan alle deelnemers aan het overlegproces. Deze beschikken over een termijn van zestig kalenderdagen om hun adviezen of bezwaren over te maken aan het Agentschap. Indien er binnen deze termijn geen enkel advies of bezwaar werd overgemaakt, kan het Agentschap de procedure overeenkomstig de derde paragraaf, verderzetten.

§ 2

Als er aan het Agentschap bezwaren en adviezen werden overgemaakt door de deelnemers, bezorgt het Agentschap hiervan een afschrift aan de saneringsplichtige, na het aflopen van de in [de] eerste paragraaf vermelde termijn. Het Agentschap heeft hiervoor vijftien kalenderdagen. De saneringsplichtige heeft vervolgens gedurende dertig kalenderdagen de mogelijkheid om te antwoorden op die bezwaren en adviezen aan het Agentschap **en een voorkeursoptie aan te geven**. Hierna wordt de procedure overeenkomstig de derde paragraaf voortgezet.

§ 3

Het Agentschap neemt een beslissing over de door saneringsplichtige voorgestelde **voorkeursoptie**. Het Agentschap betekent zijn beslissing aan de saneringsplichtige en de deelnemers aan het overlegproces, uiterlijk dertig kalenderdagen na de termijn waarin de saneringsplichtige overeenkomstig de

⁴ Vetdruk toegevoegd in het tekstvoorstel om de wijzigingen ten opzichte van het artikel 7 in de tekst van het aan de afdeling Wetgeving bezorgde voorontwerp inzichtelijk te maken.

tweede paragraaf zijn antwoorden ter kennis kan brengen, of binnen de dertig kalenderdagen na het aflopen van de termijn bedoeld in de eerste paragraaf in het geval er geen adviezen of bezwaren werden overgemaakt.

Tegen de beslissing van het Agentschap zoals bedoeld in artikel 12 § 2, tweede lid van de Wet kan binnen een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de kennisgeving van de beslissing administratief beroep worden ingesteld overeenkomstig de procedure voorzien in artikel 40.

§ 4

In het geval de door de [saneringsplichtige voorgestelde] **voorkeursoptie** niet wordt weerhouden **is de saneringsplichtige ertoe gehouden binnen de negentig kalenderdagen na de beslissing van het Agentschap bedoeld in paragraaf 3, een verslag voor te leggen met een alternatieve optie.** Het Agentschap maakt een afschrift van het in artikel 12, § 3, van de Wet bedoelde verslag **met de alternatieve optie** voor advies over aan alle deelnemers aan het overlegproces **en organiseert hierover een overleg met alle betrokken bevoegde overheden binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het verslag met de alternatieve optie.**

§ 5

Het Agentschap neemt binnen de zestig kalenderdagen, na overleg met alle betrokken bevoegde overheden inzake bodemsanering, een beslissing over de in [de] vierde paragraaf voorgestelde alternatieve optie of indien deze alternatieve optie niet wordt weerhouden, de meest geschikte optie, overeenkomstig artikel 12, § 3 van de wet.

§ 6

Het beroep bedoeld in dit artikel schorst de genomen beslissing niet.”

Met dat voorstel kan worden ingestemd, onder voorbehoud van het volgende.

Artikel 12, § 3, van de wet van 20 november 2022 schrijft voor dat het Agentschap zelf de termijn bepaalt waarbinnen saneringsplichtige een alternatief moet voorleggen als het Agentschap het oorspronkelijke voorstel heeft verworpen, zodat die termijn niet bij koninklijk besluit kan worden opgelegd. Bijgevolg moeten in het ontworpen artikel 7, § 4 – zoals geamendeerd door de gemachtigde – de woorden “binnen de negentig kalenderdagen na de beslissing van het Agentschap bedoeld in paragraaf 3” worden vervangen door de woorden “binnen de termijn bepaald in de beslissing van het Agentschap bedoeld in paragraaf 3”.

Artikel 10

7. Het verdient aanbeveling om rechtstreeks te verwijzen naar de opvolgstudie in artikel 24, § 4, van het koninklijk besluit van 26 juni 2024, en niet naar artikel 24, § 7, van dat koninklijk besluit, waar immers zelf wordt doorverwezen naar artikel 24, § 4, van dat koninklijk besluit.

Artikel 11

8. Gevraagd op welk tijdstip de overnemer moet aantonen dat hij over een gelijkwaardige financiële zekerheid beschikt,⁵ en hoe het ontworpen artikel 31, § 2, eerste en tweede lid, van het koninklijk besluit van 26 juni 2024 zich tot elkaar verhouden,⁶ stelde de gemachtigde:

“We wensen de mogelijkheid te voorzien, waarbij de grond kan worden overgedragen, zonder dat de saneringsplicht overgaat op de overnemer. De overdracht met of zonder saneringsplicht dient vooraf aan het Agentschap te worden gecommuniceerd door de overdrager.

We stellen voor om dit in het ontworpen artikel 31, § 2 als volgt verder te verduidelijken:

‘§ 2

De overdracht kan geschieden met of zonder overdracht van de saneringsplicht en kosten aan de overnemer van het terrein.

Indien de overnemer de saneringsplicht en kosten overneemt van de overdrager, dient deze aan het Agentschap aan te tonen dat een gelijkwaardige financiële zekerheid als door de initiële saneringsplichtige werd gesteld, in voorkomend geval aangepast overeenkomstig artikel 26.”

Met dat tekstvoorstel kan worden ingestemd. Niettemin verdient het aanbeveling om de voorgestelde regeling aan te vullen met een nadere regeling met betrekking tot het tijdstip en de wijze waarop het bewijs van de overdracht moet worden geleverd, of de minister te belasten met het uitwerken van een dergelijke regeling.

Artikel 13

9.1. Tabel 1 van de bijlage bij het koninklijk besluit van 26 juni 2024 voorziet in retributies voor de beoordeling van (i) het verslag van het oriënterend onderzoek, (ii) het verslag van een oriënterend onderzoek van een saneringsproject dat meer dan 5 jaar zal duren en/of waarvan de kost 10 miljoen euro zal overschrijden, (iii) het verslag van het beschrijvend onderzoek, en (iv) het verslag van het beschrijvend onderzoek van een saneringsproject dat meer dan 5 jaar zal duren en/of waarvan de kost 10 miljoen euro zal overschrijden. Artikel 13 van het ontwerp voegt daar nog een retributie aan toe voor de “[b]eoordeling van het gelijktijdig ingediend verslag van

⁵ In het vigerende artikel 31 van het koninklijk besluit van 26 juni 2024 wordt dit namelijk aangetoond door het toevoegen van een bewijsstuk bij de kennisgeving van de overdracht aan het Agentschap, maar die bepaling is geschrapt in het ontworpen artikel 31.

⁶ Namelijk hoe de situatie zich kan voordoen waarin de overdrager zijn saneringsplicht behoudt, aangezien de overdracht de saneringsplichtige niet van zijn saneringsplicht ontslaat *behoudens* ingeval hij het bewijs levert dat de overnemer de verplichtingen inzake de sanering overneemt, en de overnemer er overeenkomstig het ontworpen tweede lid toe gehouden is aan het Agentschap aan te tonen dat een gelijkwaardige financiële zekerheid als door de saneringsplichtige werd gesteld.

het oriënterend en beschrijvend onderzoek van een saneringsproject dat meer dan 5 jaar zal duren en/of waarvan de kost 10 miljoen euro zal overschrijden”.⁷

Door de nieuwe retributie afhankelijk te maken van die drempels, rijst de vraag wat dient te gebeuren als die drempels niet worden gehaald. Twee lezingen zijn mogelijk, ofwel is er dan helemaal geen retributie verschuldigd, ofwel moet de aanvrager twee retributies betalen: een voor de indiening van het oriënterend onderzoek en een voor het beschrijvend onderzoek. Beide opties doen vragen rijzen in het licht van het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie.

9.2. Daaroever bevraagd, stelde de gemachtigde voor om in de tabel ook de volgende lijn op te nemen:

Beoordeling van het gelijktijdig ingediend verslag van het oriënterend en beschrijvend onderzoek van een saneringproject dat minder dan 5 jaar zal duren en/of waarvan de kost de 10 miljoen euro niet zal overschrijden.	aanvrager	8000
---	-----------	------

Daarmee kan worden ingestemd, mits rekening wordt gehouden met wat volgt.

9.2.1. Indien tabel 1 van de bijlage bij het koninklijk besluit van 26 juni 2024 zou worden aangevuld in de door de gemachtigde voorgestelde zin, moet de zinsnede “en/of” worden vervangen door “en”.

9.2.2. Bij de nieuw ingevoegde retributies wordt de eerste kolom – waar de corresponderende bepaling in het besluit wordt geïdentificeerd die de retributie in kwestie oplegt wordt geïdentificeerd – leeg gelaten. Het is inderdaad zo dat uit de artikelen 12, § 3 en 13, § 1, van het te wijzigen besluit, die op die punten niet worden gewijzigd door het ontwerp, niet ondubbelzinnig kan worden afgeleid dat er een unieke retributie zal worden opgelegd bij de beoordeling van een gelijktijdig ingediend verslag van het oriënterend en beschrijvend onderzoek. Het verdient dan ook aanbeveling om dit in artikel 13, § 1, van het te wijzigen besluit te verduidelijken, en vervolgens naar dat artikel te verwijzen in de eerste kolom van de ingevoegde lijnen.

9.2.3. Ten slotte moet de inleidende zin van artikel 13 van het ontwerp worden aangepast zodat duidelijk wordt dat verschillende lijnen worden ingevoegd.

⁷ Het voorbehoud dat werd geformuleerd in het advies 76.114/16 met betrekking tot de evenredige verhouding en dus het vergoedend karakter van de retributie, geldt hier nog steeds. Zie: adv.RvS 76.114/16 van 8 mei 2024 over een ontwerp dat geleid heeft tot het koninklijk besluit van 26 juni 2024 ‘betreffende de uitvoering van diverse bepalingen van de wet van 20 november 2022 betreffende het beheer van bodems verontreinigd door radioactieve stoffen’, opm. 15.

Artikel 14

10. Dit artikel moet worden verplaatst, en ingevoegd tussen de artikelen 2 en 3 van het ontwerp.⁸

*

⁸ Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten, Raad van State, 2008, aanbeveling 122, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet d'apporter des modifications à l'arrêté royal du 26 juin 2024 'portant exécution de diverses dispositions de la loi du 20 novembre 2022 relative à la gestion des sols contaminés par des substances radioactives'.

En premier lieu, il apporte un certain nombre de modifications en ce qui concerne les exigences imposées aux personnes morales en vue d'un agrément comme expert en contamination du sol (articles 1er, 2, 3 et 14 du projet).

En outre, il dispose que la personne soumise à l'obligation d'assainissement peut introduire à tout moment une demande d'exemption de cette obligation auprès de l'Agence fédérale de Contrôle nucléaire (ci-après : l'Agence), et donc aussi en dehors du délai de soixante jours calendrier suivant la notification de la désignation de la personne soumise à l'obligation d'assainissement, fixé à l'article 10, § 1er, alinéa 3, en vigueur, de l'arrêté royal du 26 juin 2024 (article 4 du projet).

Il abroge la possibilité d'introduire certains documents sous format papier, ou l'obligation pour l'Agence de les mettre à la disposition du public sous format papier (articles 5, 6 et 8 du projet).

Le projet remanie la procédure de concertation et de prise d'une décision par l'Agence concernant l'option (les options) d'assainissement proposée(s) (article 7 du projet). Il modifie le régime en matière d'estimation des coûts que doit établir la personne soumise à l'obligation d'assainissement en vue de préparer la constitution de sûretés financières dans le cas d'un délai de mise en œuvre estimé pour l'assainissement dépassant cinq ans ou d'un coût estimé de plus de dix millions d'euros (articles 9 et 10). Il réforme le cadre de la cession d'un terrain pour lequel il n'existe encore aucune déclaration finale et pour lequel des activités d'assainissement ou des mesures de protection couvertes par une sûreté financière doivent encore être mises en œuvre (article 11).

Enfin, le projet prévoit une indexation des redevances, mentionnées dans l'annexe de l'arrêté royal du 26 juin 2024 (article 12 du projet) et il instaure une nouvelle redevance pour l'évaluation du rapport simultané de l'étude descriptive et d'orientation d'un projet d'assainissement qui durera plus de cinq ans et/ou qui coûtera plus de dix millions d'euros (article 13).

FONDEMENT JURIDIQUE

3. Le fondement juridique du projet est recherché dans les articles 6, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 26 et 35 de la loi du 20 novembre 2022 ‘relative à la gestion des sols contaminés par des substances radioactives’, ainsi que dans le pouvoir général d’exécution du Roi (article 108 de la Constitution), combiné avec les articles 14 et 21 de la loi du 15 avril 1994 ‘relative à la protection de la population et de l’environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et relative à l’Agence fédérale de Contrôle nucléaire’.

À cet égard, il y a lieu de formuler les observations suivantes.

3.1. Dans la mesure où le projet apporte des modifications à des dispositions qui confient des tâches à l’Agence, on peut invoquer à cet effet le pouvoir général d’exécution que le Roi tire de l’article 108 de la Constitution, combiné avec les articles 14 et 21 de la loi du 15 avril 1994.

3.2. Les références aux articles de la loi du 20 novembre 2022 comprennent parfois plusieurs délégations qui ne sont pas toujours pertinentes en tant que fondement juridique du projet. Le tableau des fondements juridiques fourni par le délégué identifie avec plus de précision les fondements juridiques spécifiques qui sont invoqués :

[Article du projet]	[Article de l’arrêté royal du 26 juin 2024]	[Article de la loi du 20 novembre 2022]
		Art. 108 Constitution/ art. 14 et 21 loi du 15 avril 1994
1	1	
2	2	
14	3	8
3	7	8
4	10	6, §§ 3 et 4
5	13	9, § 4
6	17	12
7	18	12
8	20	15
9	24	26
10	25	26
11	31	10, § 6
12	32	6, § 3, 8, § 2, 9, § 2, 10, § 5, 11, § 2 et 16, § 5
13	Annexe 1	6, § 3, 8, § 2, 9, § 2, 10, § 5, 11, § 2 et 16, § 5

On peut se rallier à ces fondements juridiques précisés plus spécifiquement, sous réserve des observations formulées ci-après.

3.2.1. L'article 5 du projet modifie le mode d'introduction des rapports des études d'orientation et des études descriptives, réglé par l'article 13, § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 26 juin 2024. Cette disposition ne trouve pas de fondement juridique dans l'article 9, § 4, de la loi du 20 novembre 2022 qui habilite l'Agence (et donc pas le Roi) à fixer les modalités techniques relatives au *contenu* de l'étude d'orientation.

Le fondement juridique de la modification en projet de l'article 13, § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 26 juin 2024 est en revanche fourni par l'article 9, § 1er, alinéa 3, de la loi du 20 novembre 2022, selon lequel la personne soumise à l'obligation d'assainissement réalise l'étude d'orientation selon la procédure et les délais fixés par le Roi, et par l'article 11, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 20 novembre 2022 qui habilite le Roi à déterminer la procédure et les délais pour la réalisation de l'étude descriptive.

3.2.2. L'article 10 de la loi du 20 novembre 2022 est mentionné à plusieurs reprises dans le tableau des fondements juridiques, en particulier comme fondement juridique des articles 11 à 13, mais il fait défaut dans le préambule.

L'article 11 du projet, qui modifie l'article 31 de l'arrêté royal du 26 juin 2024, trouve toutefois un fondement juridique dans l'article 26, § 3, de la loi du 20 novembre 2022, selon lequel le Roi peut arrêter les modalités relatives aux sûretés financières et aux liquidités constituées, ainsi que les modalités du contrôle exercé sur celles-ci, et non dans l'article 10, § 6, de la loi précitée ¹.

Les articles 12 et 13, qui modifient l'article 32 et l'annexe de l'arrêté royal du 26 juin 2024, trouvent certes un fondement juridique dans les articles 6, § 3, 8, § 2, 9, § 3,² 11, § 2 et 16, § 5, de la loi du 20 novembre 2022, mais pas dans l'article 10, § 5, de cette loi, dès lors que les redevances visées ne portent pas sur l'accès au registre d'information ou sur la délivrance d'une attestation concernant la contamination potentielle des terrains mentionnés dans ce registre.

L'article 10 de la loi du 20 novembre 2022 ne procure dès lors pas de fondement juridique au projet et il n'est pas mentionné, à juste titre, dans le préambule.

3.2.3 À l'inverse, l'article 13 de la loi du 20 novembre 2022 est mentionné dans le préambule, mais pas dans le tableau des fondements juridiques.

¹ Conformément à l'article 10, § 6, de la loi du 20 novembre 2022, « le vendeur, le bailleur, le cédant ou son mandataire transmet l'attestation [du registre d'information sur les terrains contaminés ou potentiellement contaminés] au candidat acheteur, au candidat locataire ou au cessionnaire » « [a]vant de vendre ou de louer un terrain inscrit au registre ou de le céder en concédant un droit réel ou personnel sur le terrain ». Le délégué a confirmé que l'article 26, § 3, de la loi du 20 novembre 2022 doit être considéré comme le fondement juridique de l'article 11 du projet.

² Le tableau des fondements juridiques se réfère erronément à l'article 9, § 2, de la loi du 20 novembre 2022. L'habilitation au Roi lui permettant de déterminer une redevance pour l'évaluation du rapport de l'étude d'orientation est toutefois contenue dans l'article 9, § 3, de la loi précitée.

L'article 13 de la loi du 20 novembre 2022 habilite le Roi à déterminer la procédure et les délais pour la transmission du projet de remédiation détaillé à l'Agence. Cette disposition ne portant que sur les modalités de transmission du projet de remédiation à l'Agence – qui sont réglées par l'article 19, § 1er, de l'arrêté royal du 26 juin 2024, lequel demeure inchangé – cette disposition n'est pas pertinente pour les autres dispositions relatives au projet de remédiation.

Comme l'indique également le tableau des fondements juridiques, l'article 8 du projet trouve un fondement juridique dans l'article 15 de la loi précitée, lequel habilite le Roi à fixer les modalités de la procédure d'enquête publique et d'avis concernant le projet de remédiation.

Le délégué a néanmoins indiqué que l'article 13 de la loi du 20 novembre 2022 pouvait selon lui tout de même être pertinent pour l'article 9 du projet. Bien que l'article 24, § 2, de l'arrêté royal du 26 juin 2024, modifié par l'article 9 du projet, dispose que l'estimation initiale des coûts est introduite en même temps que le projet de remédiation détaillé, cette disposition en projet ne règle pas l'introduction du projet de remédiation en tant que telle, de sorte que l'article 13 de la loi du 20 novembre 2022 ne procure pas de fondement juridique en l'occurrence.

L'article 13 de la loi du 20 novembre 2022 ne procure pas de fondement juridique au projet.

3.2.4. Enfin, le préambule fait encore référence à tort à l'article 35 de la loi du 20 novembre 2022.

L'article 35, alinéa 2, de la loi du 20 novembre 2022 dispose que le Roi détermine les règles de procédure concernant l'amende administrative, en ce compris les règles relatives à l'exercice des droits de la défense. Le projet à l'examen ne modifie toutefois pas les articles 35 à 39 de l'arrêté royal du 26 juin 2024, qui concernent l'amende administrative.

L'article 35 de la loi du 20 novembre 2022 ne procure dès lors pas de fondement juridique au projet, ainsi que l'a confirmé également le délégué.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

4. Conformément aux observations 3.2.1 à 3.2.4, on remplacera le troisième alinéa par « Vu la loi du 20 novembre 2022 relative à la gestion des sols contaminés par des substances radioactives, les articles 6, §§ 3 et 4, 8, §§ 1er et 2, 9, §§ 1er et 3, 11, §§ 1er et 2, 12, § 4, 15, 16, § 5, et 26, § 3 ; ».

Article 4

5. Bien que la loi du 20 novembre 2022 ne fasse pas obstacle au choix politique opéré dans le projet de permettre la demande d'exemption de l'obligation d'assainissement à tout moment, alors que ce n'est actuellement possible que dans les 60 jours calendrier suivant la notification de la désignation en tant que personne soumise à l'obligation d'assainissement, la question se pose de savoir si cette possibilité ne risque pas d'être une source d'insécurité juridique. La loi du 20 novembre 2022 distingue en effet la personne soumise à l'obligation d'assainissement, qui doit être identifiée dans les plus brefs délais afin de pouvoir lancer et mettre en œuvre le projet d'assainissement, et les personnes qui, conformément aux articles 7, § 2, et 24, de la loi du 20 novembre 2022, seront finalement responsables du projet mis en œuvre par la personne soumise à l'obligation d'assainissement, à ses frais. En donnant sans aucune restriction à la personne soumise à l'obligation d'assainissement la possibilité de contester ce statut, tout revirement dans la discussion sur la responsabilité finale risque d'être mis à profit pour remettre en question l'obligation d'assainissement même, ce qui pourrait non seulement entraver une mise en œuvre fluide des projets d'assainissement – même si la demande d'exemption ne suspend pas les délais en cours – mais aussi inquiéter à chaque fois les personnes alternatives successives soumises à l'obligation d'assainissement, visées à l'article 4, alors que la réglementation actuelle assure à ces dernières qu'elles ne seront plus sollicitées si la désignation de la personne soumise à l'obligation d'assainissement n'a pas été contestée dans le délai prescrit.

En outre, les conditions cumulatives mentionnées à l'article 6, § 1er, de la loi du 20 novembre 2022 pour accorder une exemption sont statiques et précèdent la désignation en tant que personne soumise à l'obligation d'assainissement³, de sorte que l'on n'aperçoit pas clairement quelles évolutions ultérieures pourraient encore donner droit à une exemption à la personne soumise à l'obligation d'assainissement désignée. Il peut toutefois être judicieux de prévoir une procédure à suivre pour transférer entièrement l'obligation d'assainissement à un tiers en application de l'article 6, § 2, de cette loi, ce qui pourra cependant se faire utilement à une date ultérieure. Bien que la loi considère également ce cas comme une « exemption », il s'agit d'une tout autre situation que la désignation initiale de la mauvaise personne soumise à l'obligation d'assainissement. Il est recommandé de distinguer ces deux cas.

Il appartient aux auteurs du projet de reconsidérer la portée de l'élargissement envisagé de la possibilité de demander une exemption de l'obligation d'assainissement au regard de ce qui précède.

³ La personne soumise à l'obligation d'assainissement est exemptée de procéder au processus d'assainissement si elle fournit la preuve qu'elle satisfait de manière cumulative aux conditions suivantes :

1° elle n'a pas causé elle-même la contamination ;

2° elle n'avait pas connaissance ou n'est pas censée avoir connaissance de la contamination ;

3° la contamination existait avant qu'elle ne revête la qualité de propriétaire, d'exploitant ou d'utilisateur.

Article 7

6. Selon le rapport au Roi, c'est « à la personne soumise à l'obligation d'assainissement de proposer des options d'assainissement alternatives » en cas de « refus par l'Agence d'un rapport décrivant les options d'assainissement ». Cela ne ressort toutefois pas clairement du texte de l'article 18, en projet, de l'arrêté royal du 26 juin 2024.

Interrogé sur le point de savoir si l'intention est que seule la personne soumise à l'obligation d'assainissement puisse introduire de nouvelles options – ou bien que l'Agence ou d'autres autorités associées à la concertation puissent également le faire – et dans quel délai ces nouvelles options doivent être proposées, le délégué a répondu ce qui suit ⁴ :

« Artikel 12 § 3 van de wet van 20 november 2022 betreffende het beheer van bodems verontreinigd door radioactieve stoffen stelt het volgende:

‘Ingeval de voorgestelde optie wordt geweigerd, is de saneringsplichtige verplicht om, binnen de termijn en volgens de nadere regels vastgesteld door het Agentschap, een verslag voor te leggen met een alternatieve optie die moet worden verantwoord.

Op basis van onder meer dit verslag beslist het Agentschap de voorgestelde optie goed te keuren of legt het aan de saneringsplichtige de meest geschikte optie op. De beslissing van het Agentschap wordt in overleg met alle betrokken bevoegde overheden inzake bodemsanering genomen.

Het Agentschap brengt zijn met redenen omklede beslissing ter kennis van de saneringsplichtige en van alle deelnemers aan het overlegproces.’

Het klopt dat de saneringsplichtigen slechts 1 alternatieve optie kunnen aanbrengen, indien de initiële optie die door hen wordt aangebracht niet wordt aanvaard door het Agentschap. Als deze alternatieve optie eveneens niet wordt aanvaard door het Agentschap, dient het Agentschap een optie op te leggen.

Om hieraan te confirmeren, stellen we voor, het ontworpen artikel 18 als volgt te herformuleren:

‘Artikel 18

§ 1

Het Agentschap maakt een afschrift van het in artikel 12, § 2 van de Wet bedoelde verslag, voor advies over aan alle deelnemers aan het overlegproces. Deze beschikken over een termijn van zestig kalenderdagen om hun adviezen of bezwaren over te maken aan het Agentschap. Indien er binnen deze termijn geen enkel advies of bezwaar werd overgemaakt, kan het Agentschap de procedure overeenkomstig de derde paragraaf, verderzetten.

§ 2

Als er aan het Agentschap bezwaren en adviezen werden overgemaakt door de deelnemers, bezorgt het Agentschap hiervan een afschrift aan de saneringsplichtige, na het aflopen van de in [de] eerste paragraaf vermelde termijn. Het Agentschap heeft hiervoor vijftien kalenderdagen. De saneringsplichtige heeft vervolgens gedurende dertig kalenderdagen de mogelijkheid om te antwoorden op

⁴ Gras ajouté dans la proposition de texte afin de faire ressortir les modifications apportées par rapport à l'article 7 du texte de l'avant-projet transmis à la section de législation.

die bezwaren en adviezen aan het Agentschap **en een voorkeursoptie aan te geven**. Hierna wordt de procedure overeenkomstig de derde paragraaf voortgezet.

§ 3

Het Agentschap neemt een beslissing over de door saneringsplichtige voorgestelde **voorkeursoptie**. Het Agentschap betekent zijn beslissing aan de saneringsplichtige en de deelnemers aan het overlegproces, uiterlijk dertig kalenderdagen na de termijn waarin de saneringsplichtige overeenkomstig de tweede paragraaf zijn antwoorden ter kennis kan brengen, of binnen de dertig kalenderdagen na het aflopen van de termijn bedoeld in de eerste paragraaf in het geval er geen adviezen of bezwaren werden overgemaakt.

Tegen de beslissing van het Agentschap zoals bedoeld in artikel 12 § 2, tweede lid van de Wet kan binnen een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de kennisgeving van de beslissing administratief beroep worden ingesteld overeenkomstig de procedure voorzien in artikel 40.

§ 4

In het geval de door de [saneringsplichtige voorgestelde] voorkeursoptie niet wordt weerhouden **is de saneringsplichtige ertoe gehouden binnen de negentig kalenderdagen na de beslissing van het Agentschap bedoeld in paragraaf 3, een verslag voor te leggen met een alternatieve optie**. Het Agentschap maakt een afschrift van het in artikel 12, § 3, van de Wet bedoelde verslag **met de alternatieve optie** voor advies over aan alle deelnemers aan het overlegproces **en organiseert hierover een overleg met alle betrokken bevoegde overheden binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het verslag met de alternatieve optie**.

§ 5

Het Agentschap neemt binnen de zestig kalenderdagen, na overleg met alle betrokken bevoegde overheden inzake bodemsanering, een beslissing over de in [de] vierde paragraaf voorgestelde alternatieve optie of indien deze alternatieve optie niet wordt weerhouden, de meest geschikte optie, overeenkomstig artikel 12, § 3 van de wet.

§ 6

Het beroep bedoeld in dit artikel schorst de genomen beslissing niet' ».

Cette proposition peut être accueillie, sous réserve des observations formulées ci-après.

L'article 12, § 3, de la loi du 20 novembre 2022 prescrit que l'Agence détermine elle-même le délai dans lequel la personne soumise à l'obligation d'assainissement est tenue de proposer une option alternative si l'Agence a rejeté la proposition initiale, de sorte que ce délai ne peut pas être imposé par arrêté royal. Par conséquent, à l'article 18, § 4, en projet – tel qu'il a été amendé par le délégué –, il y a lieu de remplacer les mots « binnen de negentig kalenderdagen na de beslissing van het Agentschap bedoeld in paragraaf 3 » (« dans les nonante jours calendrier suivant la décision de l'Agence visée au paragraphe 3 ») par les mots « binnen de termijn bepaald in de beslissing van het Agentschap bedoeld in paragraaf 3 » (« dans le délai fixé dans la décision de l'Agence visée au paragraphe 3 »).

Article 10

7. Il est recommandé de renvoyer directement à l'étude de suivi visée à l'article 24, § 4, de l'arrêté royal du 26 juin 2024, et non à l'article 24, § 7, de cet arrêté royal, qui renvoie en effet lui-même à l'article 24, § 4, de cet arrêté royal.

Article 11

8. Interrogé sur le point de savoir à quel moment le cessionnaire doit démontrer qu'il dispose d'une sûreté financière équivalente ⁵, et comment les alinéas 1er et 2 de l'article 31, § 2, en projet, de l'arrêté royal du 26 juin 2024 s'articulent entre eux ⁶, le délégué a déclaré :

« We wensen de mogelijkheid te voorzien, waarbij de grond kan worden overgedragen, zonder dat de saneringsplicht overgaat op de overnemer. De overdracht met of zonder saneringsplicht dient vooraf aan het Agentschap te worden gecommuniceerd door de overdrager.

We stellen voor om dit in het ontworpen artikel 31, § 2 als volgt verder te verduidelijken:

‘§ 2

De overdracht kan geschieden met of zonder overdracht van de saneringsplicht en kosten aan de overnemer van het terrein.

Indien de overnemer de saneringsplicht en kosten overneemt van de overdrager, dient deze aan het Agentschap aan te tonen dat een gelijkwaardige financiële zekerheid als door de initiële saneringsplichtige werd gesteld, in voorkomend geval aangepast overeenkomstig artikel 26’ ».

On peut se rallier à cette proposition de texte. Il est néanmoins recommandé de compléter le dispositif envisagé par des modalités relatives au moment et à la manière dont la preuve de la cession doit être fournie, ou de charger le ministre d'élaborer de telles modalités.

Article 13

9.1. Le tableau 1 figurant à l'annexe de l'arrêté royal du 26 juin 2024 prévoit des redevances pour l'évaluation (i) du rapport de l'étude d'orientation, (ii) du rapport de l'étude d'orientation d'un projet d'assainissement qui durera plus de cinq ans et/ou qui coûtera plus de dix millions d'euros, (iii) du rapport de l'étude descriptive, et (iv) du rapport de l'étude descriptive d'un projet d'assainissement qui durera plus de cinq ans et/ou qui coûtera plus de dix millions d'euros. L'article 13 du projet ajoute encore à cela une redevance pour l'« [é]valuation du rapport

⁵ À l'article 31, en vigueur, de l'arrêté royal du 26 juin 2024, cette situation est démontrée notamment en joignant une preuve à la notification de cession à l'Agence, mais cette disposition est supprimée à l'article 31 en projet.

⁶ À savoir comment peut se produire la situation dans laquelle le cédant conserve son obligation d'assainissement, dès lors que la cession ne libère pas la personne soumise à l'obligation d'assainissement de son obligation, *sauf* si elle fournit la preuve que le cessionnaire reprend les obligations en matière d'assainissement, et que le cessionnaire est tenu, conformément à l'alinéa 2 en projet, de fournir à l'Agence la preuve qu'il a constitué une sûreté financière équivalente à celle de la personne soumise à l'obligation d'assainissement.

simultané de l'étude descriptive et d'orientation d'un projet d'assainissement qui durera plus de cinq ans et/ou qui coûtera plus de dix millions d'euros » ⁷.

En subordonnant la nouvelle redevance à ces seuils, la question se pose de savoir ce qu'il convient de faire si ces seuils ne sont pas atteints. Deux lectures sont possibles, soit aucune redevance n'est alors due, soit le demandeur doit payer deux redevances : une pour le dépôt de l'étude d'orientation et une pour l'étude descriptive. Les deux options soulèvent des questions à la lumière du principe d'égalité et de non-discrimination.

9.2. Interrogé à ce sujet, le délégué a proposé d'inscrire également la ligne suivante dans le tableau :

Évaluation du rapport simultané de l'étude descriptive et d'orientation d'un projet d'assainissement qui durera moins de 5 ans et/ou qui coûtera moins de dix millions d'euros.	demandeur	8000
---	-----------	------

On peut se rallier à cette proposition, à condition de tenir compte des observations qui suivent.

9.2.1. Si le tableau 1 de l'annexe de l'arrêté royal du 26 juin 2024 est complété dans le sens proposé par le délégué, le segment de phrase « et/ou » devra être remplacé par « et ».

9.2.2. En ce qui concerne les redevances nouvellement insérées, la première colonne – qui identifie la disposition correspondante de l'arrêté qui impose la redevance en question – est laissée vide. En effet, les articles 12, § 3 et 13, § 1er, de l'arrêté à modifier, qui ne sont pas modifiés sur ces points par le projet, ne permettent pas de déduire sans équivoque qu'une redevance unique sera imposée pour l'évaluation d'un rapport simultané de l'étude descriptive et d'orientation. Il est par conséquent recommandé de préciser ce point à l'article 13, § 1er, de l'arrêté à modifier et d'ensuite renvoyer à cet article dans la première colonne des lignes insérées.

9.2.3. Enfin, la phrase liminaire de l'article 13 du projet doit être adaptée afin de préciser que plusieurs lignes sont insérées.

⁷ La réserve formulée dans l'avis 76.114/16 en ce qui concerne la proportionnalité et donc le caractère compensatoire de la redevance s'applique toujours en l'occurrence. Voir : avis C.E. 76.114/16 du 8 mai 2024 sur un projet devenu l'arrêté royal du 26 juin 2024 'portant exécution de diverses dispositions de la loi du 20 novembre 2022 relative à la gestion des sols contaminés par des substances radioactives', obs. 15.

Article 14

10. Il y a lieu de déplacer cet article et de l'insérer entre les articles 2 et 3 du projet ⁸.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Eline YOSHIMI

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

⁸ *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, recommandation 122, à consulter sur le site internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be).